

Інформування про види і форми жорстокого поводження з дітьми



Домашнє насильство - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь.



Дитина, яка постраждала від домашнього насильства (постраждала дитина) - особа, яка не досягла 18 років та зазнала домашнього насильства у будь-якій формі або стала свідком (очевидцем) такого насильства.



Дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах - дитина, яка потрапила в умови, що негативно впливають на її життя, стан здоров'я та розвиток у зв'язку з інвалідністю, тяжкою хворобою, безпритульністю, перебуванням у конфлікті із законом, залученням до найгірших форм дитячої праці, залежністю від психотропних речовин та інших видів залежності, жорстоким поводженням, зокрема домашнім насильством, ухилянням батьків, осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків, обставинами стихійного лиха, техногенних аварій, катастроф, воєнних дій чи збройних конфліктів тощо, що встановлено за результатами оцінки потреб дитини.

Жорстоке поводження з дитиною - будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини



До жорстокого поводження з дітьми відноситься:

Зневажання інтересами і потребами дитини - відсутність належного забезпечення основних потреб дитини в їжі, одязі, житлі, вихованні, медичній допомозі через ряд об'єктивних причин (бідність, психічне захворювання, недосвідченість), а також без них.

Типовим є приклад зневажливого ставлення до дітей - залишення їх без нагляду, що часто призводить до нещасних випадків.



До жорстокого поводження з дітьми відноситься:

Фізичне насильство - нанесення дитині батьками або особами, що їх замінюють, фізичних травм, різних тілесних ушкоджень, які завдають шкоди здоров'ю дитини, порушують її розвиток або позбавляють дитину життя.

Фізичне насильство включає також заличення дитини до вживання наркотиків, алкоголю, давання їй отруйних речовин.

У деяких сім'ях як дисциплінарний захід використовують різні види фізичного насильства - від потиличників та ляпасів до шмагання ременем.

Необхідно усвідомлювати, що фізичне насильство - це, дійсно, брутальне застосування фізичної сили, до того ж воно завжди супроводжується словесними образами, що поглиблює ще й завдану дитині психічну травму. Це все, безсумнівно, є прямим порушенням прав і свобод людини та приниженнем особистості дитини.



До жорстокого поводження з дітьми відноситься:

Сексуальне насильство або розбещення - використання дитини дорослим або іншою (зазвичай набагато старшою) дитиною для задоволення сексуальної потреби або одержання користі.

До сексуального розбещення належить також залучення дитини до проституції, порнобізнесу.

Психологічне (емоційне) насильство - постійні або періодичні словесні образи дитини, погрози з боку батьків, опікунів, вчителів, приниження її людської гідності, звинувачення в тому, в чому вона не винна, демонстрація нелюбові, неприязні до дитини.

До цього виду насильства належить також постійна брехня, обдурування дитини. В результаті дитина втрачає довіру до дорослих, а також до вимог, що висуваються до дитини і не відповідають її віковим можливостям.



Класифікація типів жорстокого поводження з дітьми

Можна виокремити такі типи жорстокого поводження з дітьми:
жорстокі фізичні покарання, фізичні знущання, побиття:

- побиття;
- штовхання;
- спроби задушити;
- викручування рук та ін.;
- дитина є свідком знущань над іншими членами сім'ї;
- батько б'є чи гвалтує матір у присутності дітей;
- "погану" дитину фізично карають у присутності "хорошої" дитини;
- дитина є свідком фізичних знущань над іншою людиною, що не є членом її родини, та ін.;
- сексуальне насильство;
- згвалтування;
- нав'язування сексуальних стосунків;
- сексуальні дотики/поцілунки;
- інцест (кровозмішення);
- показ порнографії;
- залучення дитини до виготовленні порнографічного продукту та ін.;



- використання "привілеїв" дорослих:
 - поводження з дітьми як з рабами чи слугами;
 - покарання, поводження як з підлеглими;
 - поводження як зі своєю власністю;
 - відмова повідомляти про рішення, що стосуються відвідин, опікунства;
- залякування:
 - використовування своїх переваг - росту, розмірів та сили;
 - навіювання страху за допомогою розповідей, дій, тестів, поглядів;
 - крики, стресогенна поведінка;
 - жорстокість щодо інших істот;
- погрози:
 - кинути дитину;
 - самогубства;
 - заподіяти фізичної шкоди;
 - заподіяти шкоду іншим людям, тваринам, рослинам...;
 - розлюбити дитину;
 - "силами зла", що покарають дитину, та ін.;
- використання "вищих сил", громадських установ:
 - загроза суворого покарання Богом, судом, міліцією, школою, спецшколою,
 - притулком, родичами та психіатричною лікарнею;



➤ ізоляція:

- контролювання доступу дитини до інших людей: бабусі/дідуся, однолітків, братів/сестер, батька/матері, інших людей;
- контролювання перебування дитини у помешканні, заборона виходити з дому;
- контролювання спілкування дитини з друзями, аж до перешкоджання спілкування за допомогою Інтернету;
- зачинення дитини у коморі, сараї чи туалеті, чи у будь-якому закритому приміщенні вдома, в школі...;
- обмеження спілкування з дитиною, аж до повного ігнорування її потреби у спілкуванні;

➤ емоційне насильство:

- приниження;
- використання скарг для тиску на дитину;
- використання дітей в якості довірених осіб;
- крики;
- непослідовність;
- присоромлення дитини;
- використання дітей у конфліктах між батьками;
- "торговельна" поведінка одного з батьків щодо любові до дитини;



➤ економічне насильство:

- нездоволення основних потреб дитини;
- відмова чи зволікання у виплаті аліментів;
- занижений розмір державної допомоги одиноким матерям та багатодітним сім'ям;
- повна відмова дитині в гроах;
- контролювання дитини за допомогою грошей;
- витрачання сімейних грошей;
- відмова дитині у підтримці;
- використування дитини як засобу торгу при розлученні;
- нав'язування дитині економічно обмеженого способу проживання без суттєвої необхідності;
- примушування дитини до важкої праці.



**ДИТИНСТВО
БЕЗ НАСИЛЬСТВА**

